

ՏԵՂՐԱՅԵԼԱՆ ՄԿՐՏԻՉ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ
ՄԵԿ ՆԱՄԱՅԻՆ

Արժանապատիւ Տիգրանեան Արկանիչ վարդապետի Աշուասպէմ գալլ անցեալ թուալ իմացուցինք, որ վեց օր ի Առողջ Քաղաք մնալէն յետոց վերաբարձու իւր ճամբարդութիւնը շարունակելու գեղի ի Օէլմուն : Յիշեալ բարեջան և ուսումնասէր Հայոց ժառանգաւորաց դպրոցն երթալավ, աշակերտացմէ ամանք ի պատիւ նորին Արժանապատութիւնն ացելութեան այցելութեան նոյն օրը իւրաքանչիւրն մէկ մէկ ոստու նուռոր ներքողներ և հագներգական համառօտ ճառեր յօրինելով նուիրած են իւրեան, զրունք ի Յաղպէ դառնալէն յետոց յասուկ նամակաւ մի յուղարկած է Ախօնի մէջ հրատարակելու զանոնք յուրախութիւն իրենց ծնողաց : Ո՞նչք ամսաթերթիս անձկութեան պատճուաւ ակամայ զանց ընելով անոնց հրատարակութիւնը, մի այն նամակը և աշխատափրող աշակերտաց անունները հոս տեղ մէջ բերելու գոհ կը լինիմք, որք են Յակոբ Անուշեան Կառանդնուալորեցի, Գրիգոր Բարեղեցեան Կեսարացի, Գէորգ Յարութիւնեան Եղեսիացի, Կարապետ Տ. Առեփանեան Տիգրանակերտցի, Կարապետ Տ. Առեփանեան Տաղնդարական հրապրցի, Կարապետ Տ. Առեփանեան Վաղունակեան Արժապետիւ բարձրագույն պատճուաւ ամենա հայութակ աշխատավոր աշխատավորին է :

Ահաւասիկ յիշեալ նամակը .

” . . . Աիրելի մեր ի Վրիսոսս Յառուս՝ ողջոյն :

” Տնօրէնութիւն Կախախնամական Տեսչութիւնն յաջողեցաւ մեղ ի վերադառնալ Ճշղեքանդրից ելանել ի Յաղպէ, և անտի ի սուրբ Արտուսպէմ յուխտ և յերկրագութիւնը սրբութիւնն ամորինական Տեղեացն :

” Երբեւ ելոք ի Յաղպէ և Ամեմին, ուսակաւ մարդաբական ընդունելութիւնս տեսաբ Արժանապատիւ Աշանաս և խորեն վարդապետաց սուրբեղարց : Խոկ ի հասանել մեր ի Ա. Աշանաս որ Աշուասպէմ, առաւելքան զարժանն վայելեցաք վմարդաբական ընդունելութիւնս ի հոգեգումար սիրապատաբ սրբազն Հարց և յեղարց, զրոց մի առ մի աստանօր նկարագրել չներէ մեղնամակիս համառօտութիւն . բաց ձեր հաւատարիմ սիրելութիւնն զրծն յանձնեամ զայս գործ ի գլուխ տանելի գիմաց մերոց, զի զօր ինչ տեսվիք զընդունելութիւնն ի մեր մասին ի սրբոց Հարց միաբանութիւնն , զայն մի ըստ միոջէ ընդարձակաբար նկարագրել ինդրեմ ի սիրանիսարդախ Ախօնիդ . և ընդ նկարագրութիւնն այնմիկ նաեւ խառնել զմեր խորին սրտէ ուղերձեալ շնորհակալութիւնն որ առ սրբազն Վիսարանութիւնն , որք անքուն ակամք կամովին տքնիլ և աշխատիլ յանձն առեալ պաշտպանեն զաւրբ Տեղին ի շարահնար յափշտակաւթիւնէ թշնամեացն :

” Վաւս յայսնեմ զընորհակալութիւն մատանգաւորաց վարժարանի հիմնադրողին և հաւատարիմ տեսչնն և աննախանձ պատաւելի գատատուաց և կառավարչաց, որք արթուն հսկողութիւնք աշխատին : Եւս և շնորհակալեմ զժառանդաւոր աշակերտաց, որ անձանձրոյթ ամենայն հնազանդութեամբ օր քան զօր աշխատին և վութանյաւու ու մի զանազն գիտութիւնց , որոց զարտուղմն ընկալեալ մեր մասաւցանեմ ընդ այսմիկ գրոյն, և խոնդրեմ ուրոյն ուրոյն ընդունենիլ ի սիրտ Ախօնիդ ի հրատարակումն , ի պատիւ Ա. Աթուին, և ի գովլութիւն գատատու պատաւելեաց, և ի միսիթարութիւն ծնողաց նոցին և ի քաջալերութիւն ինքեանց և ի ցնծու-

թիւն սրտից բոլը սրբազնն միաբաշնից, Քանիզի անխարդախ են ուղերձքս այսոքիկ զր մատուցին մեզ, զի ի առջ միջոցի օրակես ծնան բանք ի միտու իւրեանց, զնոյն գծագրելով սարաժամ ժամու մատուցին մեզ, և ոչ մերձեցան սրբագրիչ մատունք սրբատելեաց իստաս. վասն սրոյ արժան համարեցայ ինդրելի ձենչ զբանարակումն սոցա տուաջիկայ Աթօնիւդ, զի ծանիցէ աշխարհ ելմէ Ուոյ ասի Աթօնի, ոչ ճարդ ծնանի նմ: Ուրեմն հրաւեր կարդամ բոլը բարեկամաց, զի զուշ իւրեանց գարցուցեն ՚ի Ա. Վ. թոռն, և տեսցեն զինչ գտանի ՚ի նմա. Վ. թոռն որոց ունի կարօտութիւն, ներկայն զինչ դործէ և զինչ պատրաստէլ աշխատի ապագայից: Վ. թանէ յիրաւի ամի ամի եւլանել յիշաւապէմ, և հարցանել զորջունէ նորին, և յայնժամ տեսցեն զորինչ և խնդրեցեն, որպէս և ես տեսի տչօք և լուայ ունկամք. Տէր վարձահատոց եղիցի անխարդախ միաբան Արբազան Հարց և եղատոց, և ոց արասցէ յամենայն ժամ սրբոյ մեծի Տանըն, որում պայծառութեան կամ և մնամ աղօթարար ո:

1867 Կ. պ. մ. է. 6 Սկզբան Վարչութեան Տիրապետութեան
Դ Յաղագէ: Առաջնորդ Բերդոյ, Անդոյ և այլոց:

Այն նամակու խմբագրութեանս մատուցած ինդիրն՝ որով կը պարտաւորէ զմեզ մանրամասնորպար նկարագրել մեր ընթերցողաց իւր ընդունած հիւրասիրութիւնը, որիով յանձնառու կը լինեինք ելմէ սուրբ Վ. թոռն և միաբանութիւնն իւր օպարուաւորութիւնէն աւելի հիւրամեծարութիւն ցոյց տալու լինէր, որով կը պատաւէ նա բոլը եւ կեղեցական հիւրերը: Խոկ ելմէ միաբանութիւնս անհասական սիրոյ եւ պատուաց զգացմանք մի ցոյց տուաւորա սուրբ Հայրութեան, ասիկայ նորա սուրբ Հայրութեան, ասիկայ:

իւր առաջնորդական պաշտօնին մէջ անշահասէր ոգւովլ ցոյց տուած զոհութեան եւ անձնական արժանեաց համար էր:

Ծիւեալ Վ. թամ. Հայրը երկրորդ նամակաւ մի կը փութայ նուեւ աղդառնել մեզ Եգիպտասի մէջ այս անգամ երեւելի անձի մի Օէյթունի Ա. Վ. թոռուածածնի եկեղեցւոյ վարժարանին տարեկան ծախոր վճարելու յանձրն առնելը, որ համեմատական հաշուով 60—70 մերացի կը մօտենայ կը լը. և կը ինդրէ նորին Հայրութեանէն որ նոյն դպրոցին ներին բարելաւութեան և յառաջարենութեան համար վասնաւի, եւ եռամսեաց և տարեկան քննութեանց արդիւնքներն իրեն խրիտի թաղական խորհրդոյ և ժամանակի առաջնորդին ստորագրութիւր վաւերացեալ: Դարձեալ կը ծանուցանէ մեզ Վ. թամ. Վ. արդագետը, թէ Օմիւռնայ մէջ ևս կան պատրաստի այլ եւս աղդասէրը, որոնք խստացածեն յետ փոքր ժամանակի յիշեալ Օէյթուն քաղաքի վեց դպրոցաց մէկուն տարեկան ծախոր մշտեցնաւորապէս հասուցանելու: որոնց և մէք առ այժմ իւրեանց գործոցն յաջողութիւն ինդրէլով՝ ՚ի ժամանակին մեր հրապարակական շնորհակալութիւնն եւս կը յայտնեմք երբ արդիւնաւորուած տեսնեմք իրենց բարի կամքը:

Վ. թամ. Վրբապան Պատրիարքն Օէյթունի գպրոցաց համար սուրբ Վ. թոռոցս մէջ տպաւած ամեն տեսակ գրքերէն և 60 հատ քերական խրիած է ձրի, և որովհետեւ ուրիշ շտոքաց կարօս վարժարանայ նոյն շնորհըն կը միշտ, այսու ամիւ Օէյթունի վարժարանաց 60 քերականը քիչ գալով, Վ. թամ. Ուշեցի Վ. թամաս վարդապետը յանձն տուաւ տորուետարի 250 քերական խրիելու իւր հայրենեաց գպրոցներուն համար: